

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122010929
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122010929.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvolu a členov senátu JUDr. Ingrid Kišacovej PhD. a JUDr. Stanislava Libanta, v trestnej veci proti obžalovanému A. B. a spol. ,pre obzvlášť závažný zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 2, odsek 3 písmeno d/, f/, g/, odsek 4 písmeno b/ Trestného zákona a iné, o odvolaniach obžalovaných A. B. a B. C., proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 06.11.2023, sp. zn. 21Tk/2/2022, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 23.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, d/, odsek 3 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výrokoch o trestoch ohľadne oboch obžalovaných.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku
Obžalovaným :

1/ A. B. A. D. E. F. D. G. H. , narodenému XX.XX.XXXX v F.,
trvale bytom I. J. XXXX/X, K.,
okres F., t.č. v L. M. L. K.,

2/ B. C. M. F. M. A. D. B. D. G. N. E., narodenej XX.XX.XXXX v K. O.,
prechodne bytom bez prihlásenia I. J. XXXX/X,
K., D. F.,

u k l a d á :

Obžalovanému A. B.

Podľa § 179 odsek 3 Trestného zákona, nezistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 Trestného zákona ani priťažujúce okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov.

Podľa § 48 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, obžalovaného zaraďuje na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 odsek 1 Trestného zákona, s použitím § 78 odsek 1 Trestného zákona ochranný dohľad vo výmere 3 (tri) roky.

Obžalovanej B. C.

Podľa § 179 odsek 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, nezistiac priťažujúce okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 39 odsek

1, odsek 3 písmeno c) Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 odsek 4 Trestného zákona obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 odsek 1 Trestného zákona, s použitím § 78 odsek 1 Trestného zákona ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

o d ô v o d n e n i e :

Horeuvedeným rozsudkom súd I. stupňa uznal obžalovaných A. B. (ďalej len obžalovaný) a B. C. (ďalej len obžalovaná) vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 2, odsek 3 písmeno d/, f/, g/, odsek 4 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, § 138 písm. g/, § 123 ods. 3 písm. i/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe že :

ako rodičia maloletej poškodenej M. narodenej XX.XX.XXXX, v presne nestotožnenej dobe najneskôr od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX v obci K., okres F., v rodinnom dome nachádzajúcom sa na I. J. P. XXXX/XX, po predchádzajúcej vzájomnej ústnej dohode medzi obžalovaným A. B. a E. B., otcom maloletého F.C. narodeného XX.XX.XXXX, spoločne plánovali odovzdanie svojej maloletej dcéry, poškodenej M. do rodiny E. B. za účelom jej sobáša podľa rómskych zvyklostí a tradícií s maloletým F., za ktorý mali ako rodičia nevesty obdržať do E. B. sumu X.XXX,-XXX, pričom z dôvodu odmietania maloletej poškodenej podrobiť sa vôli na naliehaniam svojich rodičov v súvislosti s jej plánovaným sobášom, bola oboma obžalovanými opakovane uzamykaná do izby a špajze v ich rodinnom dome a fyzicky napádaná fackaním do oblasti tváre a rúk, udieraním metlou do oblasti nôh s cieľom dosiahnutia jej súhlasu, v dôsledku čoho maloletá poškodená M. utrpela duševnú poruchu - postraumatickú stresovú poruchu, ktorá ovplyvnila jej obvyklý spôsob života minimálne po dobu X (Q.) mesiacov, pričom k uzavretiu predmetného sobáša a tým spojeným odplatným odovzdaním maloletej poškodenej M. nedošlo, nakoľko maloletá poškodená M. ušla z domu a privolala si pomoc.

Za to im súd I. stupňa uložil:

Obžalovanému A. B.

-podľa § 179 odsek 3 Trestného zákona, nezistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 Trestného zákona, so zistením a použitím priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 5 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov.

-podľa § 48 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia,

-podľa § 76 odsek 1 Trestného zákona, s použitím § 78 odsek 1 Trestného zákona ochranný dohľad vo výmere 3 rokov, počas ktorého bude obžalovaný povinný plniť povinnosti uvedené v § 77 odsek 1 písmeno a), písmeno b), písmeno c) Trestného zákona.

Obžalovanej B. C.

-podľa § 179 odsek 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, nezistiac priťažujúce okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno c) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov.

-podľa § 48 odsek 3 písmeno b), odsek 4 Trestného zákona obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia,

-podľa § 76 odsek 1 Trestného zákona, s použitím § 78 odsek 1 Trestného zákona ukladá ochranný dohľad vo výmere 2 roky, počas ktorého bude obžalovaná povinná plniť povinnosti uvedené v § 77 odsek 1 písmeno a), písmeno b), písmeno c) Trestného zákona.

Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku poškodenú M., narodenú XX.XX.XXXX v K. O., bytom I. XX, K., toho času R. B., K. v zastúpení opatrovníčkou E. S. T., so sídlom O. XX, XXX XX F., s nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

Uvedený rozsudok čo do všetkých výrokov ako aj konaniu, ktoré mu predchádzalo, napadli odvolaním ihneď po vyhlásení rozsudku obžalovaní B. a obžalovaná C. v zákonnej lehote, ktoré aj písomne zdôvodnili prostredníctvom obhajcov.

Obžalovaný B. namietal spôsob výsluchu maloletej poškodenej v prípravnom konaní, ktorá nebola vypočutá v konaní pred súdom I. stupňa, pričom sa jedná o hlavný a nosný dôkaz a nemal možnosť ju vypočuť sám alebo prostredníctvom obhajcu. Spáchanie trestnej činnosti poprel aj svedok E. B.. Výpovede svedka C. a jeho rodinných príslušníkov považoval za nevierohodné pre zlé vzťahy s jeho rodinou. Domáhal sa zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, d/ Trestného poriadku a vrátenia veci súdu I. stupňa.

Obžalovaná B. C. poprela spáchanie trestnej činnosti, vyjadrenia maloletej poškodenej neboli potvrdené, nevedela o žiadnej dohode, ktoré sa v rómskych komunitách účastnía výlučne muži, pričom sa nejedná o kúpnu cenu, ale aj krytie výdavkov na svadbu. Namietala spôsob vykonania výpovede maloletej poškodenej v prípravnom konaní, táto bola spôsobilá výsluchu, pričom nebola vypočutá pred súdom a teda nemohla sama alebo prostredníctvom obhajcu jej klásť otázky, čo považuje za porušenie práva na obhajobu. Svedkovia U. C. a K. C. krivo svedčili. Poškodená ani policajtom nehovorila o skutku. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu I. stupňa za účelom zistenia, či sa žalovaný skutok stal a či mala o ňom vedomosť.

Na verejnom zasadnutí uviedli:

Obžalovaný A. B. zotrval na písomných dôvodoch odvolania

Obžalovaná B. C. sa na verejné zasadnutie nedostavila, požiadala o jeho vykonanie v jej neprítomnosti, prostredníctvom obhajcu zotrvala na písomných dôvodoch odvolania a návrhoch v ňom uvedených, Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolania obžalovaných ako nedôvodné zamietnuť.

Na základe riadne a včas podaných odvolaní oprávnenými osobami - obžalovanými, odvolací súd nezistiac dôvody na postup vyplývajúci z § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané by prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. za rešpektovania zásady „reformatio in peius“ a zistil, že odvolania sú čiastočne dôvodné, aj keď z iných dôvodov než uvádzali odvolatelia.

Odvolací súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej z citovaného ustanovenia zistil, že súd I. stupňa v konaní predchádzajúcom napadnutému rozsudku vykonal dokazovanie v súlade s trestným poriadkom a zásadami kontradiktórnosti, ktoré boli do neho prevzaté. Týka sa to aj odvolateľmi namietaného priameho dôkazu- výpovede maloletej poškodenej, ktorá bola vypočutá v prípravnom konaní a tento výsluch bol zaznamenaný na obrazovo- zvukový nosič, ktorého záznam bol prehratý na hlavnom pojednávaní. Takto sa mohli aj v konaní pred súdom oboznámiť obaja obžalovaní s obsahom tohto priameho dôkazu. Čo sa týka ich návrhov na vypočutie maloletej poškodenej v konaní pred súdom, súd I. stupňa správne vychádzal z odporúčania znalkyne, pričom správne zobral do úvahy, že maloletá poškodená je obzvlášť zraniteľnou osobou v zmysle § 2 písm. c/ bodu 1, 4, písm. d/ bodu 2 zákona č. 274/2017 Z.z., pričom úlohou nielen orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ale aj všetkých ostatných je zabrániť druhotnej a opakovanej viktimizácii obzvlášť zraniteľných osôb a striktnie dodržať ich práva na ochranu, ktoré im vyplývajú z § 8 citovaného zákona.

Obaja obžalovaní mali a mohli najneskôr v konaní pred súdom vzniesť námietky voči tomuto priamemu dôkazu, čo aj vykonal naposledy v odvolaní. Tieto odvolací súd nepovažuje za dôvodné, pretože sa stotožňuje so záverom súdu I. stupňa., ktorým odmietol vykonať osobitný výsluch maloletej poškodenej aj s poukazom na zákonné podmienky vyplývajúce z § 135 ods. 3, 4 Tr. por. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že s týmto priamym dôkazom boli v súlade aj nepriame dôkazy a to výpovede svedkov V., F., U. a K. C., teda vina oboch obžalovaných nebola založená výlučne len na výpovedi maloletej poškodenej. Súd I. stupňa pri hodnotení týchto dôkazov postupoval v súlade s kritériami § 2 ods. 12 Trestného poriadku a v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol aj vlastné právne úvahy, akými sa riadil a právne závery ku ktorým dospel.

Čo sa týka námietok oboch obžalovaných voči výpovedi maloletej poškodenej, ktorá bola vykonaná v prípravnom konaní a zachytená na obrazovo- zvukový záznam, tak pri komplexnom hodnotení odvolací súd zistil, že tento bol vykonaný v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku vrátane dostatočného zákonného poučenia maloletej poškodenej ako svedkyne. Je však potrebné prisvedčiť z časti námietkam, že v rámci tohto výsluchu v určitých častiach zasiahla zúčastnená osoba (pracovník zariadenia, v ktorom bola umiestnená maloletá poškodená) do priebehu výsluchu, avšak v žiadnom prípade sa nejednalo o taký zásah, z ktorého by bolo možné vyvodiť záver o neprípustnom nátlaku alebo ovplyvňovaní maloletej poškodenej, resp. snahu o to, aby nevypovedala pravdu. Účasť tejto osoby na výsluchu hodnotí aj odvolací súd tak, že jej prítomnosť prispela k správne vedeniu výsluchu. Len z toho, že maloletá poškodená v určitých častiach výsluchu odpovedala na otázky, resp. prikývla, nie je možné bez ďalšieho konštatovať nezákonnosť takéhoto výsluchu. V tomto smere je potrebné poukázať aj na výsledky znaleckého dokazovania znalkyne MUDr. Kováčovej a PhDr. Bielikovej.

Preto podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práv obžalovaných na obhajobu.

Súd I. stupňa tak na základe zákonného dokazovania vykonaného v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o podanej obžalobe (§ 2 ods. 10 Tr. por.), tak správne zistil skutkový stav uvedený v tzv. skutkovej vete napadnutého rozsudku. Konania oboch obžalovaných správne právne kvalifikoval, keď zistil, že nimi naplnili všetky formálne znaky obzvlášť závažného zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 2, odsek 3 písmeno d/, f/, g/, odsek 4 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, § 138 písm. g/, § 123 ods. 3 písm. i/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Nedostatkom v tomto smere je to, že súd I. stupňa nekonštatoval, že obaja obžalovaní spáchali skutok v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, čo však odvolací súd nemohol napraviť vzhľadom na prekážku vyplývajúcu zo zásady zákazu reformatio in peius.

Preskúmaním správnosti výrokov o trestoch odvolací súd zistil, že súd I. stupňa porušil zákon v tom, keď u obžalovaného zistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Trestného zákona a opätovné spáchanie zločinu podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona, na základe totožného odsúdenia- Okresný súd Komárno sp. zn. 2T/33/2016, čím došlo k porušeniu zásady „ne bis in idem“.

U obžalovanej Lakatosovej súd I. stupňa vo výroku o treste opomenul citovať aj ustanovenie § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona podľa ktorého bol povinný prihliadnúť na pomer a závažnosť poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Pri zaradení obžalovanej na výkon trestu odňatia slobody použil súbeh odseku 3 písm. b/ s odsekom 4 § 48 Trestného zákona, ktorých súčasné použitie je vylúčené.

Pretože boli splnené zákonné podmienky pre to, aby mohol odvolací súd rozhodnúť (§322 ods. 3 Trestného poriadku), tento po zrušení výrokoch o trestoch ohľadne oboch obžalovaných sám rozhodol o uložení nových trestov po náprave horeuvedených nedostatkov a chýb. Vo výrokoch, na rozdiel od súdu I. stupňa, necitoval časť o tom, že obžalovaní sú počas ochranného dohľadu povinní plniť povinnosti v zmysle § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného zákona, pretože sa jedná o povinnosti vyplývajúce priamo zo zákona a preto ich nie je potrebné uvádzať v rozhodnutí súdu.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy (§ 34 ods.4 Tr. zák.).

U obžalovaného B. bolo jednoznačne preukázané s poukazom na hore citované odsúdenie splnenie zákonných podmienok na postup podľa § 38 ods. 2, 5 Trestného zákona, pretože obžalovaný i napriek odsúdeniu za zločin obchodovania s ľuďmi opätovne, navyiac v skúšobnej dobe, spáchal rovnaký trestný čin v dôsledku čoho je možné ho považovať za špeciálneho recidivistu. U obžalovaného neboli zistené poľahčujúce ani priťažujúce okolnosti. Odvolací súd postupom podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona upravil zákonom ustanovenú trestnú sadzbu- 12 až 20 rokov, zvýšením dolnej hranice o jednu polovicu (súd I. stupňa na strane 17 nesprávne uvádza o jednu tretinu) z ich rozdielu, t.j. polovica z osem rokov, čo činí štyri roky, teda vychádzal z trestnej sadzby 16 až 20 rokov. Nepochybné sa jedná o prísnu trestnú sadzbu, pričom už výmera 16 rokov, t.j. na dolnej hranici zákonom upravenej trestnej sadzby zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, tomu, že došlo len k pokusu, a zohľadňuje aj fakty zistené z osoby obžalovaného B.. Na výkon trestu odňatia slobody ho ako hlavného páchatel'a a špeciálneho

recidivistu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, v súlade s § 48 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona.

U obžalovanej C. B. bola zistená jedna poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j/ Trestného zákona, nebola zistená priťažujúca okolnosť, preto odvolací súd upravoval zákonom ustanovenú trestnú sadzbu (12 až 20 rokov) postupom podľa § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona znížením hornej hranice o jednu tretinu na 12 až 17 rokov a štyri mesiace. Akceptoval aplikáciu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona a to s poukazom na pomery obžalovanej, ktorá nebola doposiaľ súdne trestaná, okrem jedného sa dopustila menej závažných priestupkov, neboli zistené o jej osobe iné negatívne fakty, preto aj výmeru trestu odňatia slobody 8 rokov považuje odvolací súd za primeranú a zodpovedajúcu okolnostiam prípadu, podielu obžalovanej na spáchaní trestnej činnosti a faktoch zistených ohľadne jej osoby. Obžalovaná nebola doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody, preto ju odvolací súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s miernejším režimom- stredným stupňom stráženia majúc za to, že na nápravu a prevýchovu obžalovanej bude postačujúci, v súlade s kritériami § 48 ods. 4 Trestného zákona.

Obaja obžalovaní boli odsúdení za spáchanie obzvlášť závažného zločinu a preto im súd uložil aj ochranné dohľady na dobu troch resp. dvoch rokov.

Pretože odvolací súd nezistil žiadne iné dôvody na zmenu v ostatných výrokoch napadnutého rozsudku, rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokov tohto rozsudku. Čo sa týka návrhu obžalovaného B. na prerušenie trestného stíhania, tomuto odvolací súd nevyhovel, pretože pri rozhodovaní súd vychádza z platného a účinného zákona a každú trestnú vec prejednáva v súlade s § 1, 2 ods. 6 Trestného poriadku.

Výroky tohto rozsudku boli prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.
(§ 306 ods. 1 Tr. por.)